

**ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КИЇВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
за підтримки партнерів**

Національне агентство з питань запобігання корупції

Організація з безпеки і співробітництва в Європі

Національна асоціація адвокатів України

Рада адвокатів Тернопільської області

Асоціація юридичних клінік України

Тернопільський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України

Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)

Факультет права та адміністрації Ягелонського університету (Польща)

Оснабрюцький університет (Німеччина)

Вармінсько-Мазурський університет (Польща)

Юридичний факультет Стамбульського університету Гедик (Туреччина)

Вища школа управління охороною праці у Катовіцах (Польща)

Центр східноєвропейського права та євразійських досліджень, Університет Грац (Австрія)

Університет європейських студій (Молдова)

Факультет права та адміністрації Сілезького університету (Польща)

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА: ПРАВО, БЕЗПЕКА, СВІТ»

Тези наукових доповідей

(29-30 квітня 2022 року)

**Тернопіль
2022**

**WEST UKRAINIAN NATIONAL UNIVERSITY
LAW FACULTY
KYIV REGIONAL CENTER
OF NATIONAL ACADEMY OF LEGAL SCIENCES OF UKRAINE
with the support of partners
National Agency on Corruption Prevention
Organization for Security and Co-operation in Europe
Ukrainian National Bar Association
Council of Advocates of Ternopil region
Association of Legal Clinics of Ukraine
Batumi Shota Rustaveli State University (Georgia)
Faculty of Law and Administration, Jagiellonian University (Poland)
Osnabrück University (Germany)
University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Poland)
Law Faculty of Istanbul Gedik University (Turkey)
University of Occupational Safety Management in Katowice (Poland)
Centre for East European Law and Eurasian Studies, University of Graz (Austria)
University Of European Studies (Moldova)
Faculty of Law and Administration, University of Silesia (Poland)**

MATERIALS OF

**VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE**

**«RUSSIAN-UKRAINIAN WAR:
LAW, SECURITY, WORLD»**

Abstracts of scientific reports

(29-30 April, 2022)

**Ternopil, Ukraine
2022**

Рекомендовано до друку Вченою радою
Західноукраїнського національного університету
(протокол № 8 від 11 травня 2022 року)

Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського регіонального центру
Національної академії правових наук України
(протокол № 3 від 20 травня 2022 року)

Російсько-українська війна: право, безпека, світ [Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, м. Тернопіль, Західноукраїнський національний університет, 29-30 квітня 2022 р.]. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 363 с.

До збірника увійшли тези наукових доповідей з проблем піднятих на конференції. Збірник стане у пригоді науковим, науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти та наукових установ, докторантам, аспірантам, студентам юридичного спрямування, юристам, адвокатам, правозахисникам, працівникам органів державної влади та місцевого самоврядування, іншим особам, яких цікавлять актуальні проблеми юриспруденції.

У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика авторських текстів, які були запропоновані учасниками конференції.

Організаційний комітет конференції не завжди поділяє думки учасників конференції.

Повну відповідальність за зміст тез доповідей, достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи закладів вищої освіти і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

Усі права захищені. За будь якого використання матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язковим.

6. Державний борг України. Мінфін: веб-сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/> (дата звернення: 2.04.2022).

УДК 342.95 (477)

Васильєв С. В.

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри
історії та суспільно-економічних дисциплін
Комунального закладу «Харківська
Гуманітарно-Педагогічна
Академія» Харківської Обласної Ради*

ПРАВОВІ ЗАСАДИ УЧАСТІ СЛУЖБОВЦІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ В ОХОРОНІ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

Запровадження в Україні режиму воєнного стану впливає на забезпечення громадської безпеки і порядку. Створення підрозділів територіальної оборони потребує належного правового регулювання. Законодавство повинно ретельно визначати повноваження службовців територіальної оборони у сфері забезпечення громадського порядку, адже діяльність таких службовців безпосередньо впливає на права і свободи людини і громадянина.

Правову основу для створення підрозділів територіальної оборони складає Закон України «Про основи національного спротиву» від 16 липня 2021 року, який введено в дію з 01 січня 2022 року. Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 1 вказаного Закону України добровільче формування територіальної громади – це воєнізований підрозділ, сформований на добровільній основі з громадян України, які проживають у межах території відповідної територіальної громади, який призначений для участі у підготовці та виконанні завдань територіальної оборони в межах території відповідної територіальної громади. Згідно із п. 9 ч. 3 ст. 3 цього Закону України одним із завдань підрозділів територіальної оборони є участь у забезпеченні заходів громадської безпеки і порядку в населених пунктах [1]. Отже, законодавство передбачає створення добровільного підрозділу з громадян України, одним із завдань якого є участь у заходах з підтримки громадської безпеки і порядку.

При цьому завдання з охорони громадської безпеки і порядку в Україні покладені на працівників поліції. Згідно із п. 10 ч. 3 ст. 23 Закон України «Про Національну поліцію» саме працівники поліції вживають заходів для

забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях [2]. Законодавство встановлює вимоги до поліцейського, рівня його освіти, порядок дій поліцейського під час спілкування із громадянами. Можливість застосування заходів фізичного впливу поліцейським також визначається законодавством. Таким чином, завдання щодо забезпечення громадського порядку відносяться до компетенції Національної поліції України.

Можемо зробити висновок, що наразі складається ситуація, коли завдання щодо забезпечення громадського порядку і безпеки мають два органи влади: Національна поліція та добровольчі підрозділи територіальної оборони. При цьому правовий статус поліцейського, правові засади його діяльності чітко визначені законодавством. Права громадян під час спілкування із поліцією також захищені Законом України «Про Національну поліцію», Кодексом про адміністративні правопорушення України, Кримінальним процесуальним кодексом України. Водночас, ані порядок дій службовців територіальної оборони під час охорони громадського порядку, ані повноваження добровольців, ані права громадян під час такого спілкування у Законі України «Про основи національного спротиву» не встановлені. Дана законодавча прогалина потребує свого належного правового регулювання.

Варто звернути увагу на правове регулювання діяльності громадських формувань з охорони громадського порядку. Правовий статус службовців цих формувань встановлено у Законі України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону». Даний законодавчий акт встановлює права і обов'язки учасників таких формувань, умови та порядок застосування заходів фізичного впливу і спеціальних засобів Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 10 названого Закону України громадські формування з охорони громадського порядку і державного кордону та їх члени мають право брати участь у забезпеченні охорони громадського порядку і державного кордону разом з поліцейськими [3]. Отже, добровольчі громадські формування з охорони громадського порядку можуть бути створювати, але здійснювати свою діяльність повинні у відповідності до завдань поліції і разом з працівниками поліції. Вважаємо, що відповідні норми повинні бути закріплені і в Законі України «Про основи національного спротиву».

Таким чином, правові засади участь службовців загонів територіальної оборони в охороні громадського порядку потребують вдосконалення. Пропонуємо п. 9 ч. 3 ст. 3 Закону України «Про основи національного спротиву» викласти в наступній редакції: одним із завдань підрозділів територіальної оборони є участь у забезпеченні заходів громадської безпеки і порядку в населених пунктах разом із працівниками поліції. Внаслідок

запровадження таких змін у законодавстві добровольці територіальної оборони зможуть здійснювати патрулювання місцевості виключно у співпраці із працівниками поліції. При цьому правовий статус поліцейських, повноваження і порядок спілкування із громадянами встановлений законодавством. Подібні зміни слугуватимуть забезпеченню прав і свобод мирних громадян під час спілкування зі службовцями загонів територіальної оборони.

Окрім того, серед норм Закону України «Про основи національного спротиву» варто закріпити положення, що під час участі у заходах щодо забезпечення громадської безпеки і порядку службовці територіальної оборони користуються правами і обов'язками учасників громадських формувань з охорони громадського порядку відповідно до Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону». Статус цих добровольчих формувань, права і обов'язки учасників детально закріплені у законодавстві. Отже, подібна норма також слугуватиме забезпеченню прав і свобод мирних громадян України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про основи національного спротиву : Закон України від 16 липня 2021 року № 1702-IX. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20/find_Text (дата звернення: 25 квітня 2022 року)

2. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/find?text> (дата звернення: 25 квітня 2022 року)

3. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22 червня 2000 року № 1835-III. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text> (дата звернення: 25 квітня 2022 року)

ПАРАЛЕЛЬНИЙ ІМПОРТ В СИСТЕМІ ВИЧЕРПАННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ І МОЖЛИВІСТЬ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Паралельний імпорт як механізм ввезення в країну товарів без згоди правовласника торговельної марки є неновим для України питанням для дослідження. Його популярність обумовлена, перш за все, кардинально різними поглядами вчених, практиків та бізнес-структур на доцільність узаконення такого виду імпорту, адже вплив даний механізм має як на приватні права правовласників, так і на захист публічних інтересів. Обрання моделі так званого «вичерпання прав інтелектуальної власності» є основою для формування статусу паралельного імпорту як легального чи нелегального механізму в конкретній державі. Україна лише недавно остаточно визначилась із обраною моделлю, та чи вірне таке визначення слід ще розібратись. Особливий вплив на дослідження доречності обраної моделі справили події російсько-української війни, і зокрема, санкції, що застосовуються проти Російської Федерації. Адже в даний час, прикриваючись програмою імпортозаміщення, РФ цілком може скористатись механізмом паралельного імпорту і цим звести нанівець застосовувані до них санкції щодо багатьох видів товарів.

Отож, у даному дослідженні пропонується проаналізувати поняття паралельного імпорту, моделі вичерпання прав і їх вплив на функціонування ринку товарів в державі, дослідити яка модель обрана Україні і, врешті-решт, як може вплинути користування обраною моделлю вичерпання прав на застосовувані проти країни-агресора санкції.

Паралельний імпорт – це механізм ввезення в країну оригінальних товарів, проте без згоди правовласника торговельної марки. Якщо товари неоригінальні, то йдеться про контрафакт, що, безумовно, є порушенням прав інтелектуальної власності. Оригінальний товар, до того ж, має бути офіційно введений в цивільний обіг у країні, що визначена правовласником. І лише після такого офіційного введення може йти мова про паралельний імпорт. Тобто, без оригінальності продукту і першого офіційного введення в цивільний обіг паралельного імпорту існувати не може.

Законність паралельного імпорту залежить від обрання державою однієї із моделей вичерпання прав. Станом на сьогодні у світі існує три моделі вичерпання: національна, міжнародна та регіональна. Так, національний